

Hoci rakovina postihuje deti v omnoho menšej miere (1 : 600) ako dospelých (1 : 5), počet onkologických ochorení detských pacientov neustále rastie. V ekonomicky vyspelých krajinách sú onkologické ochorenia u detí do 15 rokov na 2. mieste v príčinách úmrtí, na 1. mieste sú úrazy.

Čínska medicína a detské onkologické ochorenia

Deti všeobecne reagujú na chemoterapiu a rádioterapiu lepšie ako dospelí, majú miernejšie vedľajšie prejavy liečby a sú ovplyvnené faktormi vonkajšieho prostredia len minimálne alebo nepriamo. Vekové rozloženie výskytu tejto choroby u detí vykazuje dva vrcholy – prvý v dojčenskom a batoláčom veku a druhý v pubertálnom a postpubertálnom období.

Medzi typy rakoviny postihujúce deti patria – leukémia (33 %), rakovina mozgu a nervového systému (21 %), Wilmssov nádor obličiek (5 %), rakovina lymfatického systému – Hodgkinov syndróm (4 %), non-Hodgkinov syndróm (4 %), neuroblastóm (7 %), rhabdomyosarkóm (3 %), retinoblastóm (3 %), rakovina kostí – osteosarkóm (3 %), Ewingov sarkóm (1 %).

Pôvodná príčina onkologických ochorení detí je jasná. Znečistené prostredie, a tým aj voda a potraviny, zvyšujúce sa životné tempo, zvyšujúce sa psychické nároky na dospelých, ale najmä na deti, psychický stres a neschopnosť relaxovať, vnímať samého seba, svoje pocity a signály tela. Či už toto všetko vplýva na rodičov alebo priamo na deti, príčiny onkologických ochorení detí treba hľadať predovšetkým v rodinnej anamnéze a druhotne v neposkytnutí dostatočnej a správnej výživy dieťaťa.

Človek má dva zdroje, z ktorých čerpá energiu na život, a to:

- prenatálny zdroj energie, ktorý dedíme po rodičoch a hlavne po matke a prejavuje sa silou obličiek,
  - postnatálny zdroj energie, čo je tekutá a tuhá strava prijatá žalúdkom a jej čistá esencia spracovaná slezinou.
- Ak nám rodičia nenadedia „dostatočne do vienká“, dobrou výživou deti všetko dobehnú. Za dobrú výživu TČM považuje stravu, ktorá obsahuje energiu, ktorú jej dala príroda. V správne rozdelenej strave by malo byť:
- 60 % obilnín (poznáme 6 druhov obilnín – ryžu, obilie, napr. pšenicu a jačmeň, ďalej proso, kukuricu, cirok – Sorgum, strukoviny),
  - 20 % zeleniny,
  - 10 % mäsa,
  - 5 % ovocia,
  - 5 % húb a ďalších potravín.

Detský žalúdok je veľmi citlivý a nemali by sme ho vystavovať extrémom, čo sa týka chuti, ale aj povahy. Príliš horúce alebo studené jedlá poškodzujú Qi – energiu žalúdka, tým sa narušuje proces trávenia a do tela sa nedostávajú potrebné živiny. To najlepšie, čo môžeme pre vlastné dieťa urobiť, je navariť mu dobrú domácu stravu s láskou a radosťou.

Tradičná čínska medicína pri samotnej liečbe rakoviny chemoterapiou alebo rádioterapiou ponúka podporné prostriedky na skvalitnenie života malého pacienta, ktoré jednak dopĺňajú prázdnotu, z ktorej sa rakovina rozvinula, prečisťujú horúčosť z ožarovania, ale zároveň aj potláčajú vedľajšie prejavy, ako nevoľnosť, vracanie, slabosť, zhoršenie trávenia, hnačky, vriedky v ústach, vypadávanie vlasov, zníženú hladinu bielych krviniek a doštičiek. Sú to veľmi vyvážené a dobre zostavené zmesi bylín, ktoré môžu užívať aj malé detičky napríklad rozdrvené v mlieku. Tieto podporné liečiva treba začať užívať už pred nasadením samotnej liečby, vo zvýšených dávkach počas liečby a dostatočne dlhý čas po

Mgr. Marcela Klevarová

skončení liečby. Ak je pri rádioterapii veľká pravdepodobnosť vzniku fibrózy pľúc, môžu sa použiť liečivá TČM na vyživenie jinu (zvlažujúcej zložky) najmä pľúc, ale aj srdca a na rodenie telesných tekutín, aby sme čo najviac ochránili pľúcne tkanivo pred poškodením.

Dôležité upozornenie pre rodičov je to, aby po skončení liečby chemoterapiou alebo rádioterapiou neprestali s harmonizáciou funkcií organizmu stravou, fytoterapiou a cvičením. Treba si uvedomiť, že príčina ochorenia sa neodstráni, odstráni sa len dôsledok – rakovina.

Mgr. Marcela Klevarová